

athelas

fanzín Spoločenstva Tolkiena

EDITORIAL

No tak sme sa ho konečne dočkali. V kruhu nášho druha tak dlho spomínané druhé číslo fanzinu ATHELAS práve držite v ruke a ak nie, istotne doň aspoň hľadite spoza niečieho pleca. Píše sa akýsi ten január dvetisietreťeho roku pána a Spoločenstvo stále prežíva v týchto krutých a zlých časoch plných temnoty všade vokol nás. Niektorým individuám (hovorím o Vas vy Nazgúlovia čierny) sa to sice môže zdať príjemné chodiť v zime a vlhku po svete a kuť plány o dobytie sveta, ale určite nie mne starému čarodejovi. A tak len sedím v bare, pisem tento editorial a čas stíham počítať len podľa počtu fajok a množstva "koření", ktoré som vybafskal. Od čias posledného (prvého) fanzinu sa toho veľa nezmenilo. Pribudlo zopár nových členov, niektorí členovia boli povýšeni na aktívnych a aj naša www stránka sa dočkala určitých, hlavne grafických zmien. Na našich častých stretnutiach v rôznych pohostinstvách, či na internete v diskusii sme spolu s ostatnými členmi Spoločenstva začali preberať čoraz vážnejšie témy a debaty o živote, robote, a im podobných nezáživných veciach, ale napr. aj o tom, ako to dopadne s pripravovaným filmovým spracovaním Dvoch Veží, či akých pozitívnych či negatívnych zmien sa dočkala naša slovenská rozhlasová adaptácia. Tiež začali pribúdať rôzne návrhy na aktivity a projekty spoločenstva, či už spomeniem bojovku (LARP) alebo kauzu Preukazy. A o čom sa dočítate v tomto čísle ATHELASu? Obráťte zrak trošičku vpravo a uvidíte... Ja sa vrátim k svojmu rozjímaniu nad ekonomickými poučkami, Európskou úniou a odhadovaním výsledku návštevy zbrojnych inšpektorov v Iraku.

Matej "Ganjalf" Tejbush

Ilustrácia Filip Starý

OBSAH

Poviedky

Sarumanův Prsten	1 - 5
Maminka mi vravela	10

Recenzie

Redhawkov antikvariát	12
Kouzelný svět Pána Prstenů	13

Reportáž

5. Strenutie Spoločenstva Tolkiena	14 - 15

Rôzne

Rozhovor s Otakarom Kořínkem	6 - 7
Miesta v Stredozemi	8 - 9
Nikolaj Perumov - Ruský Tolkien	11
Prstene moci	16 - 17

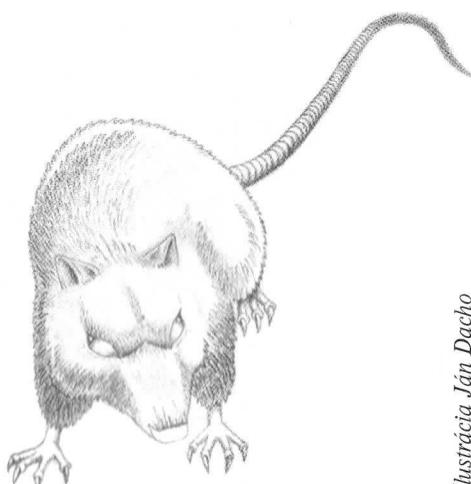
Sarumanův Prsten

Jeho jménem se stalo Curumo. Stoupající na první slabice a klesající na poslední, podobající se teninké duhové spirále. Znějící jako tři lehké taneční krúčky. Tajemně zahalené a poněkud vznešenější než jen Saruman. S potěšením laskal toto slovíčko ve svých rtech jako pamlek - narůžovělý led s vůní růže. Curumo. Jeho rty se slastně roztahovaly, když vyslovovaly toto jméno, jeho oblíbené jméno. "Curumo," řekl nadšeně a vychutnával si pohled do zrcadla na sebe samotného, tak krásného, dobré udržovaného muže zmoudřelého léty, jenž se v něm odražel v bílému rouchu ze zářících tkanin, kvetoucího všemi barvami - jakoby oděv byl utkán ze samotné duhy. Líbil se sobě. Líbil se mu vše - tvář, postava, pohyby, hlas. Klidně by se přirovnal k sametu nebo jemnému semiši. Líbilo se mu, že je představeným Řádu a nejmoudřejší ze všech, moudřejší než ostatní a že to ostat-

ní přiznávají. Líbilo se mu jak vypadal - krásný, moudrý a mocný muž. Byl v zenitu svých sil, na vrcholu moci. Přesto se v jeho srdci občas zaševelil strach. Curumo byl téměř spokojen se svým osudem. Cítil se v bezpečí, až tomu nakonec sám podlehl. Uvěřil, že Námo bude mit krátké prsty. Uvěřil, že Sauron je bezmocný. Uvěřil, že mu všichni naprosto, bezpodmínečně věří a uznavají jeho moc, a též ho zároveň obdivují. Uvěřil, že je schopen stvořit Prsten. Poměrně dosti věděl o Sauronovi a Prstenech - ze svědeckví gondorských, arnorských kronik, kronik Roklinky a Lórienu, jakožto od očitých svědků stvoření Prstenů. Mnozí elfové ještě zůstávali ve Stredozemi mezi poddanými Galadriel a Círdana, i když ani jediný z nich nebyl dostatečně obeznámen s vyšší magií, aby mohl přesně říci, jaké zakletí Sauron v procesu Stvoření používal. Elfové nic nezapomínají, ale

přesto vyvstává otázka: z toho co si pamatuji, je všechno pravda? Dobře si vše zapamatovali? Vše dobře tenkrát pochopili? Curumo se snažil z vyprávění elfů uhodnout, která to byla zaklínání. Zdálo se, že se mu to podařilo. Pak už zbývalo jen určit kov. I v tomto Curumo cosi yěděl. Jak by ne, když patřil k AulÁho učedníkům! Vše směřovalo k tomu, že Prsten byl stvořen z nejoblíbenějšího Curumova kovu, kovu královského a nádherného, kovu korun a moci. Stejně tak se domnivali i elfové - ti, jež ho spatřili na Sauronově ruce. Tak to i zaznamenal Isildur. Saruman se domnival, že Prsten Moci musí být jedině zlatý. Stohy knih, přemíra svítků - vše jen o Prstenu. Celá knihovna Orthanku jimi byla zavalena. Curumo se ale nechystal kopírovat Saurona. Chtěl svůj vlastní Prsten. Mocnější než Prsten Nepřitele, proto podstata prstenu musí být jiná. Tento Prsten musí být mocnější. Curumo se usmál. Znal nějaká zaklínání pro výrobu Prstenu. Nu což, k tomuto účelu mu musela bohatě stačit. Takže tohle by teda měl. Dobře, že si elfové zapamatovali podstatu zaklínání, i když čestně říci: pochyboval o tom, jestli elfové plně pochopili jejich význam. Vždyť bylo pronášeno v pradávném jazyce Tmy, ze kterého se vytvořily všechny jazyky Ardy. Mohli se i splést. Curumo doufal, že svým uměním a moudrostí doplní to, co nepochopili elfové. Opět zalistoval v pradávné kronice. Nebeský oheň? Číše Noci? Nu což, tak Nebeský oheň a plameny Eä budou poraženy plameny ne-Eä. Číše Noci... Jedině Číši dne, protože světlo zahání Noc. Tak nejspíše Nepřítel stvořil Devět prstenů a Jeden nejspíše stejně tak. Podivné je znění zakalené v ohnivé krví Ardy. Krev Ardy... Oheň Ardy? Oheň neprodchnutý životem? Curumo hloubavě přecházel sem a tam. Jeho tvář a oděv se zbarvila rudými odstíny, vrhané pochodněmi. Krysa byla téměř slepá. Ona a její předci odědávna žili v podzemních chodbách, které tito nenasytní tvorové vyryli v těle Ardy. Bála se a nemilovala světlo, ale

toužila po něm, neboť instinctivně cítila jeho cennost a moc. Proto tajně slídila za ním, stejně jako za nepřitelem a kořistí. Už dlouho žila pod Orthankem a živila se odpadky, které shazovaly do podzemních chodeb. Jednou objevila novou chodbu a opatrně do ní vlezla, nervózně čichající svým dlouhým černým čumáčkem po nějakém jidle. Tohle byl nový vchod, poměrně ještě nový, ale nebezpečný. Současně tam bylo něco cítit známého a blízkého. Nakonec se rozhodla, potichu přešlápla a vběhlá tam jako nenápadný stín. Spatřila nízký, okrouhlý sál se začouzeným kupolovitým stropem a temně šedivé zdi. Podlaha byla hladká, téměř zrcadlová a krysí tlapky se smekaly. Bylo to pro ní velmi nepříjemné a nebezpečné. Uprostřed stál vysoká, šedivá nádoba. Vypadala jako kotel, ne tak vysoký, za to byl poměrně široký. V jedné řadě na obě strany sálu stály dva zlaté svícný, ploché číše na zlatých nožkách. Vznášel se zde těžký, omamující zápach. Nebezpečí. Temně rudé plameny dýmí, očazují strop, který vypadá těžkopádně a padající dolů, hrozící, že vše rozmačká. Krysa se vylekala, co kdyby se náhle zřítila. Co se nacházelo na stole, na to neviděla. Nad vchodem visela zářivá zlatá destička

Ilustrácia Ján Dacho

ve tvaru oblaka, ze kterého vzhlíželo oko a pod ním se křížily dva blesky. Destička byla ve srovnání s tímto místem tak nepřirozeně blýskavá a podivně plochá, vše vypadalo jaksi cizorodě a nepohodlně. Krysa nakoukla do známé levé chodbičky. Pravá chodbička byla úplně temná a dušná, ale něco tam žilo. Kryse se tam moc nechtlélo. Bylo to cizí, děsivé.

Zbaběle rychle přeběhla do levé chodbičky a schovala se v ní. Nepřepadne ji něco?

Její černý čumáček se chvěl.

Bratra Aroglaše, vůdce severních Dúnadanů, nadělil osud pradavným jménem Beriar. Byl spíše zbehlý v knihách než ve v bojovém umění, i když bojovat mečem, kopím na zemi nebo jako jezdec plně dokázal. Na severu málodko chtěl a po porážce Arthedainu moc měst nezůstalo - veškeré knihovny shořely a písemnosti se zachovalo velice málo.

Rovněž zájem k starým moudrostem byl poněkud vlažný. Nejdůležitější bylo přežít. Dúnadané žili v několika osadách nebo vesničkách, většinou chudí a většinou nevzdělaní. Jen bojovnost a štěstěna v bojích a nájezdech mohla proslavit člověka uprostřed tohoto hrubého, zanikajícího národa, pro které bývalá sláva jejich národa se stávala už legendou. Beriar věděl, že nyní veškerá moudrost severu se nalézá v Elrondově domu, kde s bratrem byli v dětství vychovávani. I nyní ho mnohokrát zaválo do Roklinky. Tam přebýval klid - zdálo se, že ve Středozemi Roklinka byla jiným světem, od které se tak znatelně odlišovala. Při každém příchodu si Beriar připadal jako v pohádce. Miloval čist staré rukopisy o historii svého národa, o dávnověku Středozemě, kdy zde žili jen elfové, o slávě a zkáze Númenoru...

Proto se asi takhle nejspíše dozvěděl o obavách moudrých, o Prstenech a Nepříteli. Právě zde se seznámil se Sarumanem, představeným Rady. Velice se mu zalíbil a pokládal ho za jednoho velikána z Moudrých, jednoho z nejokouzlujícího a nej lascavějšího. Beriar společně se Sarumanem se zabýval Prstenem, problémem jeho stvoření. Pro mladého člověka bylo velmi přitažlivé se

zaobírat touto věcí, nejprve bez konkrétního cíle a pak už jen rádi vítězství nad Sauronem, Temným Nepřítelem Středozemě a Valinoru. Když mu Saruman navrhnu, aby se přestěhoval k němu do Orthanku a Beriar s radostí souhlasil. V Orthanku byli lidé. Je sice pravda, že mladého člověka překvapila jejich mlčenlivost a naprostá otrocká poslušnost Sarumanovi. Mimochodem, Saruman se nechal slyšet, že jim nesahají ani po kotníky, takže co od nich mohou očekávat. Mohou být jenom otroky.

Beriara se to trochu dotkl, ale rychle na to zapomněl - pohltila ho myšlenka stvoření Prstenu mocnějšího, než byl Prsten Nepřítele. Co si ale pak s ním počít dále, o tom příliš zatím nepřemýšlel. Oba bydleli v knihovně a přezkoumávali své závěry: zítra začne Stvoření. "Takže," nedočkavě pravil Beriar, "oheň Ardy vítězí nad mocí Prázdná. Oheň Prázdná - protavení, v Čísí Světla," dotknul se číše, zářící nepřijemným zeleným světlem. Nevěděl, že ji Saruman nezhotovil ani ze Světla, ani ze Tmy, "zaklínání známe. Takže to by bylo vše! Takže začneme už zítra, že?" zeptal se zápalem hazardujícího malého chlapce. Usmívající Saruman přikývl. "A zvítězíme nad Nepřítelem," dodal sugestivně. Krysa zvědavě a se strachem pozorovala ze svého zákoutí vše, co se v síně dělo. Tam se nacházeli dva lidé.

Jeden vznešeně vypadající stařec se stříbrnými kučerami v třpytícím bílém oděvu, druhý - vysoký mladý člověk, tmavovlasý a sivoooký. Stařec zřetelně dominoval, cosi povídal a jeho společník stál opřený o zed a poslouchal vše zvedavě, uctivě a ohromeně.

Pronášel zaklínání, ale to nebyla ta slova, která pronášel Sauron, neboť nepocházela z Tmy, ale z bezedného Prázdná. Oheň, jenž vystoupil z hlubin šedého kamene, byl bezbarvý a neviditelný a jen podle toho, jak se vše okolo zbarvovalo mrtvolným zeleným světlem, Beriar věděl, že zaklínání působí. Ale nějak se necitil ve své kůži. Chvějícíma se rukama podal třpytící se číši, podivně působící na jeho duši. Dotkl se Sarumanovy ruky - chladné

a lepkavé, jako ruka rozkládající mrtvoly; Sarumanova tvář a ruce zbarvila jedovatě zelená barva; zdálo se, že sama jeho vnitřní podstata se měnila. Jeho tvář vypadala krutě jako slizká, a lepkavá lebka, pokrytá hnijící kůží a šklebící se bezhubými ústy. Beriar v tuto chvíli pocitil, že tato tvář není přeludem, ale její opravdová tvář. Chtěl pohnout hlavou a odehnat strach. Saruman pronášel zaklinání. Jeho hlas zatemňoval rozum a pronikal do mozku odporným narůstajícím děsem. Beriar cítil, že se chvěje. Chladný pot stékal po jeho tváři; přitiskl se k stěně. Nohy mu vypovědely službu a začal zvracet. Zachvátily ho úžas. Cosi cizího z nicoty pulzovalo mezi Sarumanovými dlaněmi. Ten vypustil do světa něco zlého a strašného. Chtěl na něj zakříčet, varovat ho, ale jazyk ho neposlouchal. Ústa se mu naplnila hořkými slinami, v uších mu zněl Sarumanův hlas jako houpající se zvon. Probral se chladem, po jeho tváři stékala studená voda. Nad ním se skláněl Saruman, opět ten starý, soucitný a laskavý. Hladil ho svou měkkou dlaní. „Co pak se to stalo, můj příteli? Samozřejmě je velice těžké vše vydržet. Smrtelnému je nelehko se vyrovnat s témito silami. Ale to nic, měli jsme úspěch. Zlato se plaví, zaklínání byla vyrčena. Brzy naplníme kov magickou silou a získáme Prsten mocnější, než Prsten Nepřítele.“ „Obávám se... Něco jsme museli udělat špatně... Něco špatného... Sarumane, možná bychom měli s tím přestat? Bojím se, že neovládneme Prsten...“ Saruman se chvílik na něj hleděl a pak se hlasitě rozesmál. „Och, příteli můj, nikdy jsem se takhle nezasmál! Vždyť v prstenu je naše síla! Cožpak nestací jen málo, abychom ovládali sami sebe? Copak si nevěříš, Beriare z rodu Elrosa?“ Mladý člověk pochybovacně vrtěl hlavou. „Někdy se člověk sám ani nezná, Sarumane. Začínám se sám sebe bát.“ Jeho šedé oči naplnil strach a prosili o duchovní podporu. Saruman ho uklidňoval. „Ale já nejsem člověk. Já se svého já nebojím. Pokud je souzeno,“ povzdechl si, „vezmu břímě Prstenu na sebe. Nebude to

snadné, ale pokusím se s tím nějak vyrovnat.“ Dobrácky se na něj usmál. „Zatím odpočívej, nabírej síly. Ještě mnoho toho musíme udělat.“

Téhož večera oba seděli před krbem. Nastoupila závěrečná fáze Stvoření. Beriara tížilo něco na duši a smutně hleděl na tancování ohně v krbu a napůl ucha poslouchal Sarumana. Téměř nevnil smysl jeho slov. „Jedno - svážeme všechny lidí jednou vůli. Vše živé v Ardě se mi plně podřídí. Dokonce i Sauron. To bude velkolepé vítězství.“ Beriar nevěřicně zvedl hlavu. „Ale ty jsi říkal... Nic nechápu. A co sily Ardy?“ „Elfové mají na to tři prsteny. Ty se mi také podřídí. Vše bude zde!“ zvedl pěst. „Ale zatím je ještě příliš brzy. Prsten je už na světě a leží v číši. Zbývá jen jej zakalit.“ „V ohnivé krví Ardy...“ „Ne. To by bylo jen na ovládnutí živlů. My potřebujeme i rozumu a vůli. Potřebujeme živou krev. Živí mi přinesou vše. Přinesou Moc.“ Beriar úžasem a překvapením pohlédl na Sarumana. „Živá krev? Krev lidí?“ hlasitě zašeptal. Saruman se na něj ušklíbl. „Proč jenom lidí? Elfové také žijí ve Středozemí. Sauron je z rodu Maiar. Takže elfskou a Maiar také.“ Tak je to, můj příteli.“ „Možná ještě skréti?“ zúžily se Beriarovy oči. Byl připraven se vrhnout na Sarumana. „Proč by? Skréti také mají elfskou krev. A už nám stejně slouží.“ Jakoby Beriara osvítil blesk. „Zrádče!“ myšlenky blázivně poletovaly jeho myslí. „Zabit! Ihned ho musí zabít!“ Vytasil kinžál a vrhnul se na Sarumana. Skréti vyskočili jako ze země, Saruman se ani nepohnul. Za několik okamžíků zoufalého boje ležel Beriar svázaný na podlaze. Saruman se k němu naklonil. „Ach ty pitomče,“ řekl téměř nežně, „ty nevíš, že jsem nesmrtný? Jsem přece Maia, příteličku.“ Spokojeně se pousmál. „Ty jsi mne plně nepochopil, můj příteli. Takže pokud dobré chápeš, krev Ardy to je moc nad neživým. Neživé je vždy podřízeno živému. Takže,“ pousmál se, „musíme vládnout všemu živému, jejich rozumu a vůli. Ovládneme živé a živé vše neživé. A vše máme nyní v obruči. Není li pravda?

Tak to bychom měli. Ted už ti zbývá jenom pochopit, že potřebujeme kalení v živé krvi. Pro nadvládu nad lidmi v lidské, nad elfy v elfí, nad Maiar v krvi Maiar. Copak to není logické? Až moc logické. Jaká škoda, že nemáme Valu," povzdechl si Curumo, "a to bych pokořil i Valinor. Že mám pravdu, přítelíku? Co se dělat, už přichází nás čas. Nastala doba završit naší práci. Jen tak mimochodem, v tobě, jak se zdá, je i lidská, elfí a krev Maiar, že? Nemána li pravdu, příteli můj? Veliká tvá sláva bude, neboť tvou krví zakalíme Prsten, který zvítězí nad Prstenem Nepřítele. Pak už se nebudu muset nikoho bát - ani Saurona, Mandose nebo Morgotha. Takže, můj příteli," usmíval se a hleděl do Beriarových očí rozšířených smrtelným úžasem. Zatáhli ho do nízké komnaty a hodili na šedý stůl. Saruman stál a držel v bílých rukou čísi s vychladlým Prstenem. Na jeho gesto pak skříti odesíti. Když Beriar spatřil blížící se k jeho hrdu neúprosný zahnutý zlatý nůž, vykřikl už s pomateným rozumem: "Bud' proklet, zrácče, Sauron se za mě pomstí!" Krev vyšplchla do číše. Tělo chvějící se v agónii Saruman shodil pod stůl. Číše stála na stole. Zazněla slova zaklínání: [...] Při posledních slovech Saruman položil ruku s prstenem do číše a krev zmizela. Prsten ji vsál do sebe. Zlato začalo hrát překrásnými barvami a vystoupila na něm povrch slova, jakoby byla vyfrezána na živém tělu - zaklínání na Prstenu, naplněná životem krví. Mrtvolu odtáhl do levého průchodu, do chodby. Krysa nasála vzduch. Jídlo. Mnoho jídla. Velmi nadlouho. Jenom aby ho nikdo nenašel. Ohlédl se a vydala se do chodby. Hledala.

Saruman byl moudrý. Velmi moudrý. Ale zde udělal chybu. Nic nemohlo být spojeno životem krví člověka, protože v lidech se nacházel Tajný Melkorův oheň, vítězící nad nebytím. Ted Prázdro vstoupilo do Sarumana a stalo se jeho součástí.

Prázdro, k čemu ho odsoudil Námo, čekalo na něj. Zatím byl ještě mocný a mohl přikazovat této sedé síle. Ta ale nezadržitelně ho musela časem zcela vysát.

Seděl na svém zlatém trůnu, unavený a spokojený. Plameny ozařovaly jeho třpytici, bílý oděv v různých barvách, nejčastěji ale v barvách krve. Ale jemu bylo všechno jedno. Na jeho bílé ruce s dlouhými rudými nehty se nacházel Prsten. Okamžitě zkusil jeho moc. Přál si, aby Devět přízraků přiletělo k němu a uznali ho svým pánum. Radostně vykřikl, když černá postava vyrostla na jeho prahu, ale pod jeho strašlivým pohledem úplně ztuhl. Mladá, přísná a krutá tvář, šedé vlasy a tenká stříbrná obrubu na jeho hlavě. Pohled neúprosných očí ho přibil k trůnu a bledý meč se zableskl u jeho hrudla. A opět v jeho hlavě zazněla slova: "Změniš se v Prázdro." Přízrak ještě několik okamžiků hleděl na něj, pak se prudce otočil a odešel. Černý plášť se rozevrl jako ohromné křídlo. Sarumana zachvátil děs - nepřijemný, lepkavý, strašný živočišný děs. Prsten nepůsobil. Prohrál. Zaječel a zakryl si tvář, měnící se mrtvolnou tvář... Co bude dělat? Co? Co? A pak si odpověděl - musí rychle najít Prsten Nepřitele. Nemá jiné východisko

Autor neznámý

Ilustrácia Peťo Paleček

Interview: Otakar Kořínek

Pána Kořínka určite všetci poznáte, je to človek, ktorý má na svedomí kontroverzný a často diskutovaný preklad Pána Prsteňov do slovenčiny. Rozhovor vznikol exkluzívne pre nás fanzin. Za Athelas sa pýtala Crankia.

A: Ako ste sa dostali k prekladaniu kníh?

O.K.: Nuž študoval som právo, no už vtedy ma bavili jazyky. Študenti na vysokej ale často nemajú peniaze. Tak som teda, keďže literatúra ma zaujíma, začal prekladať do novín články zo zahraničnej tlače. Bola to dobrá škola, no chcel som aj niečo viac. Preložil som preto jednu knihu z angličtiny a odnesol som ju do vydavateľstva, hoci som ani netušil či už bola niekým preložená a vydaná a či o ľu bude mať vydavateľ záujem. (Vydavateľ našťastie záujem mal.)

U tohto vydavateľa som sa zoznámil aj s pánom Hečkom, s ktorým som dlhšiu dobu spolupracoval a od ktorého som sa toho veľa naučil.

A: Pomáha vám niekto pri prekladoch? Napríklad niekto z rodiny?

O.K.: Nie, preklady robím sám a korektúry mi robi manželka. Ale teraz v niektorých vydavateľstvách zaviedli to, že jednu knihu dávajú preložiť dvom, prípadne trom prekladateľom, takže každý preloží inú časť knihy. Ja by som na to v živote nepristál. Je to prejav strašnej nekulturnosti.

A: Prečo ste sa rozhodli prekladať Pána prsteňov?

O.K.: Kedysi som túto knihu číhal a celkom sa mi páčila. Keď ma teda oslovil vydavateľ, ktorý mal už asi trištvrte roka zakúpené práva, tak ma to, prirodzene, lákalo.

A: Stáva sa to aj naopak, že prekladateľ osloví vydavateľa, kvôli záujmu o preklad niektornej knihy?

O.K.: Áno, aj takto to funguje, ale nebýva to veľmi časté.

A: Ako dlho Vám trvalo prekladanie Pána prsteňov?

O.K.: Asi štyri mesiace.

A: Preložili ste celú trilogiu naraz?

O.K.: Nie, vždy keď som preložil jeden diel, prešiel korektúrou a išiel do tlače.

A: Takže v čase keď ste dokončovali preklad Návratu kráľa, predchádzajúce diely už boli vytlačené?

O.K.: Áno.

A: Nepociťovali ste teda pri preklade PP časový nátlak?

O.K.: Nie, ja som bol s vydavateľom dohodnutý na dostatočne dlhom termíne, ale ja aj tak väčšinou odovzdávam preklady skôr.

A: Čiže viacnásobné posúvanie dátumu vydania tretieho dielu nebolo zapríčinené tým, že by ste nestíhali prekladať?

O.K.: Nie, to rozhodne nebola moja vina. Zdá sa mi, že vydavateľ mal nejaké problémy s papierom v tlačiarňach. Ja som preklad odovzdal načas.

A: Čo bolo najťažšie na preklade Pána prsteňov?

O.K.: V podstate to boli dve veci. Po prvej, preklad charakterových mien a po druhej, bolo potrebné využiť celú slovnú zásobu slovenčiny. Hlavne tie jeho časté opisy krajiny boli veľmi náročné.

A: Ako ste prišli na meno Bublik? Ved v origináli je to Baggins? [t.j. Vreciar, pozn. autorka]

O.K.: No áno. Bag znamená vrecko, a tiež to vyvoláva dojem niečoho obľého,

a hobiti sú tiež takí okrúhlučkí, tak som chcel aby aj slovenský preklad pôsobil takýmto dojmom.

Pôvodne sa mal Frodo volať Bugri. Tak sme kedysi prezývali tučnejších chlapcov, no zistil som, že dnes to už skoro nikto nepozná, preto som vymyslel meno Bublík. Viem že sa to trocha bije, ale všetko sa naozaj preložiť nedá.

A: Išlo Vám teda aj o zvukovú zhodu mena s originálom?

O.K.: Hmm... nie, myslím, že nie. Išlo skôr o ten okrûhly tvar.

A: Prečo Ohyzdi? Čím ste sa inšpirovali?

O.K.: V angličtine je to slovo Orc, t.j. netvor, škaredý, zlý tvor. V češtine na to majú slovo skřet. To by sa dalo preložiť ako škrat, ale to sa mi nie veľmi páčilo, tak som vymyslel slovo ohyzda. Pôvodne to malo byť Ohyzda, ale to príliš „kole uši“, a je to aj označenie škaredej ženy, tak som to dal radšej do mužského rodu.
(smiech) Najprv sa to veľmi nepáčilo, ale postupne si na to čitatelia asi zvykli. Ak nie, tak čo sa dá robiť.

V preklade Hobita som ich ale nazval škrati, lebo aj Tolkien použil goblins a nie orcs.

A: Nepokladali ste prekladanie PP do slovenčiny za zbytočné? Ved' už bol vydaný český preklad.

O.K.: Nie, lebo slovenská kultúra je samobytná, sice podobná českej, ale nie totožná. Ved' keď nás už ti národovci raz oslobodili, tak to teda využívajme.
(smiech)

A: Máte v pláne prekladať aj ďalšie diela profesora Tolkiena?

O.K.: Mal som ponuku na preklad Silmarilionu, ale to som už nechcel zobrať. Myslím si že už toho bolo dosť od jedného autora. Asi som nahneval mnohých tolkienistov, keď som povedal, že je

to len jedna krásne, obdivuhodne napísaná rozprávka, ale nič viac. Nepokladám ale toto dielo za niečo výnimkočné.

Za Athelas sa pýtala
Katka "Crankia" J.

MINI DODATOK OHĽADOM SK PREKLADU

Slovenský preklad Pána Prsteňov sa na dlhú dobu stal jednou z najdiskutovanejších témy na všeobecných internetových diskusných fórách. Názory na neho sa rôznia, ale väčšina skorej narodených čitateľov, ktorí už dávno majú Pána prsteňov za sebou v češtine, prípadne v originále, sa z 99% nepáči. Mne osobne je čítanie Pána prsteňov po slovensky tak trochu proti srsti, mal som chvíľu k dispozícii slovenskú mutáciu, ale po niekoľkých prečítaných stranach som to radšej zavrel, knižku vrátil a vrátil sa opäť k vynikajúcemu českému prekladu.
Čítať som viaceru kníh preložených O. Koříkonom a nie všetky boli na takej pochybnnej úrovni ako Pán prsteňov, napríklad J. Kerouac - Na ceste, sa mi čítať veľmi dobre. Pán prekladateľ zrejme nemá na prekladanie takých rozsiahlych a komplexných diel ako je PP a možno je to aj tým, že, ako sám povedal, nepokladá toto dielo za niečo výnimočné... Myslím, že prekladateľ tak celosvetovo významného diela by mal k nemu mať aj akýsi vzťah, určite by to bolo dopadlo lepšie...

Tomáš "Frey" Mašek

Miesta v Stredozemi

Malý popis, často omielaných geografických bodov Stredozeme, slovenský preklad sme bohužiaľ nestihli, takže sa musíte "potrápiť" s češtinou. Ďalšie zemepisné názvy budú uverejnené v ďalšom čísle Athelasu a dostupné budú aj na internete - www.tolkien.sk.

Aglarond: "Třptytivé jeskyně" v Helmově žlebu

Anduina: Velká řeka, do které spadl Jeden prsten (uťatý ze Sauronovy ruky)

Isildurovi, jednomu z Aragornových předků, a následně se ztratil. Za dlouhý čas jej našel až Déagol, který byl zavražděn Smeagolem, jež ukradl Prsten. Smeagol žil později pod Mlžnými horami, a vstoupil ve známost jako Glum. Když jelo Společenstvo prstenů ve člunech na jih od Lothlórienu, pluli právě po této řece, sledováni Glumem.

Angmar: černokněžnická říše na severu, také obývaná Pánem Nazgulů, velitelem Sauronovy armády.

Arda: "Říše"-Název země, kterou během Velké hudby stvořil

Eru-stvořitel světa a Valar.

Barad dur: Temná věž, Sauronova pevnost v zemi Mordor

Belfalas: území na jihu Gondoru, při pobřeží Belfalaské zátoky

Brána Morie: Durinova brána opatřená nápisem "Nechť promluví přítel a vejde", která se Společenstvu otevřela po tom, co Gandalf řekl slovo "mellon"-v elfstíně "přítel". Bruinenšký brod: při přechodu řeky Bouřné byl zde Frodo napaden devítkou Černých jezdců.

Caras Galadhrom: město elfů, mezi jehož stromy bylo Společenstvo provedeno se zavázánýma očima elfem Haladirem. Zde byli pozdraveni Celebornem a Galadriel, v jejímž zrcadle (kamená nádrž naplněná vodou) Frodo a Sam viděli věci, které se staly až dlouhou dobu po opuštění zlatého lesa Lothlórienu.

Celebrantské pole: část starověkého bojiště mezi muži ze Západu a Východnany, oddanými Sauronovi.

Cuiviénen:

jezero, u kterého poprvé proctili elfové.

Dagorland: "Bitevní plán". Místo na sever

od Mordoru, kde se na konci Druhého věku udála bitva mezi Sauronem a lidmi s elfy.

Dol Amroth: pobřežní pevnost, odkud přijel princ Imrahil na pomoc Gondoru.

Dol Guldur: bývalá Sauronova pevnost ležící v nejjižnejším cípu Temného hvozdu. Temný pán byl vyhnán z této věže Bílou radou a přesídlil do Mordoru.

Samozřejmě, že se pevnost stala místem pobytu Sauronova vojska v době války o Prsten. Poté byla nenávratně zničena elfy z Lórienu vedenými paní Galadriel.

Doriath: Skrytá země v Melianině pásu. Království, kde vládli Thingol a Melian.

Edoras: město v Rohanu, kde Gandalf poprvé slibil pomoc králi Marky-Théodenovi. Později, po Sauronově vzestupu, se sem vrátil a odhalil zrácce-králova poradce Grímu, spíše známého pod přezdívkou Červivec. V kopcích jihozápadně od Edorasu ležel Halmův žleb,

útočiště, do kterého byly ženy a děti z Marky posláni kvůli bezpečnosti, pod ochranu Théodenovy neteře Éowyn.

Emyn muil: skalnatá oblast obklopující jezero pod Raurosými vodopády. Po rozpadu Společenstva tudy prošli Frodo a Sam na jižní

stranu Mrtvých močálů a započali svou cestu podél Mordoru.

Erebó: Osamělá hora, místo, kde původně žil Král pod Horou-Thrain. Bylo to právě zde, kde vedl Bilbo svůj "slibný rozhovor" s drakem Šmakem, a kde se před hlavní bránou odehrála Bitva pěti armád (elfové, lidé a trpaslíci-podporováni Meddědem, Pánem orlů ze severu a jedním hobitem proti skřetům a vrrkům-divokým vlkům)

Erech: kopec, na kterém Aragorn shromáždil "armádu mrtvých" před tím, než u Pelargiru zaútočil na nepřátelskou flotilu.

Ered Luin: Modré hory, které tvořily severozápadní pobřeží Středozemě.

Eregion (Cesmínie): Říše Noldor (ve Druhém věku) na západ od Mlžných hor, kde vznikly elfské prsteny moci.

Eriador: Země mezi Mlžnými a Modrými horami, kde se nacházel taky Kraj.

Esgaroth: Jezerní město, postavené na Dlouhém jezera. V Hobitovi Esgaroth navštívil Bilbo s trpaslíky po tom, co se jim podařilo uprchnout ze síní krále lesních elfů. Drak Šmak později zničil celé město svými plameny, ale nakonec byl zabit Bardem lučištníkem.

Fangorn: starobylý les, kde Smíšek a Pipin (po útěku skřetům) poznali Stromovouse a ostatní enty. Stromovous potom vedl armádu entů-pastýřů stromů proti Sarumanově pevnosti Orthank v Železném pásu.

Gondor: Království položené nejjižněji ve Středzemí (založeno ve Druhému věku Dúnedain-muži ze Západu), která byla za časů vyvrcholení války o Prsten přestavěna Denethorem na předsunutou hlídku Minas Tirith. Denethor poslal svého syna Faramira do Osgiliathu-výprava zkoničila jeho zraněním.

Helmův žleb: obranné stanoviště v roklině. Pojmenováno po Helmu Kladivovi, jednom z prvních králů Rohanu. Opevnění bylo později stranou, za níž bojoval Aragorn, Legolas, Gimli a synovec krále Théodena Éomer, obhájeno před hordami skřetů.

Hildórien: místo na východě Středozemě, kde se poprvé probudili lidé.

Hobitín: hobití vesnice v Kraji. V hobitínském kopci se nacházelo Dno pytle, hobití nora s kulatými dveřmi a okny, kde přebývali Bilbo a Frodo Pylíkovi, a kde se zrodilo celé dobrodružství okolo Prstenu.

Húrka: místo, kde Frodo a jeho společníci zastavili U skákavého poníka, Frodo poprvé použil prsten, hospodský

Ječmínek předal

Frodovi zprávu od Gandalfa a skupina potkala Chodce.

Imladris-Roklinka: poslední domácké sídlo na jih od moře, dům Elronda Půlefse. Toto místo navštívil Bilbo v Hobitovi (později zde i žil) i Frodo, který předstoupil před Bílou radu a uvolil se nést Prsten do Mordoru. Zde také vzniklo Společenstvo Prstenu.

Ithilien: země mezi Anduinou a horami Mordoru. Zde Frodo a Sam potkali

Faramira, bratra Boromira, který je vzal na tajné místo za vodopády Henneth Annun, "okno zapadajícího Slunce".

Kosatcová pole: místo u Anduinu, kde byl zabit Aragornův předek Isildur, a kde byl ztracen Prsten.

Kraj: část Eriadoru, obývaná hobity. Kraj se dále členil na čtyři čtvrtiny, jejichž hlavní město se nazývalo Michel Delving.

Minas Morgul: dříve Minas Ithil (věž vycházejícího měsice), místo, kde se nacházel jeden z palantírů-vidoucích kamenů, později používaná Sauronem. Blízko Minas Morgul ležela cesta, kudy Glum vlákal Froda a Sama do dopuete Oduly - velkého pavouka. Úsek hlídaný touto bestií vedl do věže Cirith Ungol, postavené gondorskými, aby se z ní dozíralo na Mordor. (zde byl potom Frodo zraněn Odulou a uvězněn skřety-později osvobozen Samem.)

Minas Tirith: Strážní věž, původně Minas Anor (věž zapadajícího Slunce), hlavní město Gondoru. Sedm uzavřených zdí, obklopující pevnost s domem krále a bílou věží Ecthelionu, kde Denethor, poslední správce Gondoru a otec Boromira a Faramira, promlouval s

palantírem a upadnouc pod Sauronovu vůli zešílel a uvěřil, že město bylo zajato Temným pánum. Ačkoli byl očekáván pád Gondoru, nestalo se tomu tak. V bitvě na Pelennorských

Obrovště: Místo, kde v Hobitovi Bilbo a trpasliči upadli do zajetí zlobrů, kteří se za pomocí Gandalfa a východu Slunce proměnili v kámen. Kamenní zlobři byli o pár let později znova objeveni Frodem a jeho přáteli.

Orodruina - Hora osudu (elf.- Amon

Amarath): Ohnivá hora, masa lávy a vřelých kamenů na Pláni Gorgoroth v Mordoru. Zde v ohnivých pecích Sauron stvořil Jeden prsten. V puklinách osudu, kam byl Prsten Frodem (a Glumem) vložen, se roztaivil. S koncem života Prstenu přišel i pád Mordoru, Frodo a Sam byli vysvobozeni Gwaihirem a jeho orly.

(...pokračovanie nabudúce...)

Maminka mi vravela...

Je to blbé, keď musíte rozmýšľať a ste dolu hlavou. Vlastne je blbé robiť čokoľvek, keď vište dolu hlavou. Ale darmo mi maminka vravela:
Uč sa teraz umenie živočíchov živých!
Začni najprv štyri slobodné druhy:
Elf zakráda sa tiško lesom na šíp si pozor daj:
Trpaslík bradatý ten sekerou si temný domov tesá;
Ent zemou zrodený, starý ako skaly;
Smrteľný človek čo si koňa si sedlá....
Hm, hm, hm....

Ale podľme pekne po poriadku. Na začiatku bola Ona a môj sľub, že preňu zložím báseň. Raz darmo, keď sa zaľúbiš, ako by si osprostel. A práve to sa mi stalo. Zaľúbil som sa do najkrajšieho stvorenia na svete a načisto som stratil rozum.

Pravdaže som si potom nevšimol ako sa ku mne pomaly zakrádal jeden z tých tvorov. Práve keď som našiel rým na opisanie spanilých ušiek panej môjho srdca, práve vtedy sa na mňa vrhol a skončil som zviazaný visiac dolu hlavou z konára. Tak mi treba. Mal som počúvať, keď mi mamka vravela, že mám byť vždy vstrehu. Čo mám teraz robiť. Ved' ani neviem čo sú zač. O tom, že by mohli patriť k elfom nemôže byť ani reči i keď sa zakrádajú rovnako tiško a nepozorované. Na trpaslikov sa neponášajú, ved' ani len bradu nemajú. Entov môžem preskočiť. Na ľudi sú primalí, a na ľudské mlád'a zas primúdry. Vzrastom by sa ešte mohli rovnať orcom, ale tí sú zas oveľa škaredší. Ako rozmýšľam, tak rozmýšľam neviem kam ich zaradíť. Mal som počúvať maminku keď mi vravela - "Čo sa zamlada naučíš na starobu ako by si našiel" - ale ja nie, radšej som sa po lúkach preháňal, ako by som sa učil a teraz to mám, ani neviem kto ma to poviazať a čo sú to vlastne tie bandory, no kto vie, hádam sa to ešteobre skončí, ved' ako vravievala moja maminka - koniec dobrý, všetko dobré.

Aaaa..., už ste vstal pán Frodo. Bandory som nenašiel, len pári byliniek. Spravíme si toho králička na bylinkách a bude...

* * *

Peter "Faramir" Laczko
GRP - GondorRoyal Publishing Co.

Na autora ilustrácie sme stratili kontakt

* * *

N. Perumov - Ruský Tolkien

V týchto dňoch má ísť v našich kinách II. diel filmu Pán Prsteňov a v Slovenskom rozhlase vysielajú ďalšie pokračovanie rozhlasovej dramatizácie tohto románu. A nielen to! Vo svete je veľa autorov, ktorí chcú písť ako profesor Tolkien. Dokonca v Rusku Nikolaj Danielovič Perumov napísal, a v roku 1999 vydal v druhom vydaní román Prsteň tmy v dvoch dieloch. Možno sa čitateľ nášho fanzinu už stretol s úryvkami z tohto diela, ktoré boli publikované v časopise Kométa č.4/2000 a vo Fantázii č.20 z roku 2001.

Vráťme sa však k tomu, čo slúbuje titulok. Nik Perumov sa narodil v roku 1963 v Leningrade – dnes St. Peterburg. Je absolventom tamojšieho polytechnického inštitútu a pracoval v obore molekulárnej biológie. Začiatkom osemdesiatych rokov, tak ako mnoho iných mladých ľudí v Rusku sa dostal k prekladu Hobita a tiež prvého dielu Pána prsteňov. Román ho tak zaujal, že si ho prečítał v origináli a rozhodol sa napísať jeho pokračovanie. V stručnej anotácii vydavateľa k II. vydaniu sa o tom piše:

„Nikovi Perumovovi sa podarilo nájsť nie vedúcu k tajomnému a krehkému životu v Stredozemi. Úloha to bola nie ľahká. Ved jeden nedobrý krok a hrozilo nebezpečie, že pokračovanie pôjde zlým smerom. Talent autora však zvíťazil. Tolkienov svet ožil, zaihrał novými farbami, zmenil sa na svet Niku Perumova. Dielo zamýšľané ako voľné pokračovanie Pána prsteňov prerastlo v živú a zaujímavú, jednu z najlepších ruských i svetových fantazijských epopej.“ Toľko z anotácie.

Kľúč pokračovania Perumovho románu je podľa mňa v tom, že dej preniesol o tristo rokov po tom, ako Frodo, hlavný hrdina Pána Prsteňov splnil svoju úlohu – hodil Prsteň do Hory osudu. Inak všetko sa odohráva v Stredozemi, sú tu tie isté národy /hobiti, trpaslíci, elfovia, ľudia, orkovia, atď./ Aj mnohé reálne sú spoločné, napr. Hostinec u Skákavého poníka, Moria – komplex trpaslíkov kde vyrábali veľmi dobré zbrane, šperky a iné k životu spoločnosti potrebné veci.

Rozdiel je len v tom, že hlavný hrdina

hobit Folko Brendibek spolu so svojimi priateľmi – trpaslíkmi: Torinom a Malým celú epopeju, všetky bitky, ktorých sa zúčastnia, prežijú. Prežijú dokonca aj pád Spojeného kráľovstva, bitku o Šedý prístav a prírodnú katastrofu v tomto prístave i odchod elfov zo Stredozeme.

Prsteň tmy je knižnou prvotinou Perumovova, prvé vydanie vyšlo v roku 1996 a v čase svojho vydania sa stalo v Rusku bestsellerom. Perumov má na svojom konte ešte ďalších 10-11 fantasy románov a ich celkový náklad sa odhaduje na cca milión výtlačkov.

Celkom na záver iba toľko, že v súčasnosti žije Nik Perumov v USA v Dallase, kde pracuje vo vedeckom ústavе vo svojej pôvodnej špecializácii, ako biológ. A pochopiteľne píše ďalšie diela pre čitateľov a milovníkov žánru.

Jozef Svitek
prekladateľ diel N. Perumova

Ilustrácia J. M. Rodriguez

Antikvariát

Redhawkov antikvariát... Tak sa púšťate do čítania novej rubriky. Budem tu recenzovať a hodnotiť nové ale aj staršie (staré) knihy, samostatné či zbierky poviedok.

Knihy hodnotím od 1 do 5 ako v škole.

ANNE McCAFFREY: S ALCHYMYSTY NEJSOU ŽERTY (1970)
Vydať: PERSEUS 1996
1.vydanie

17 milých poviedok, ktorých spoločným znakom je mágia a alchýmia. Autormi sú aj také autority ako Samuel R. Delaney, Peter Tate či Robert Silverberg. No nedá sa však povedať že by ma práve ich poviedky extra chytili, hlavne Silverbergove Premeny sa my zdali dosť uteleté a hlavne by som si dovolil tvrdiť, že u nás máme lepsích autorov (myslím na našom webe) mám dojem, že to je asi najhoršia Silverbergova vec akú som čítal. No ale aby som nebol len kritik musím uznať, že výber poviedok je perfektne vyvážený a vcelku zaujme i začiatočníka v scifi a fantasy. Pred čítaním by Vás nemal odradiť ani rok zozbierania poviedok (sú 32 rokov staré) sú to ozaj perly mágie a scifi poprípade ich skíbenia. Osobne ma chytila cyberpunková Rastlina času od Normana Spinrada, geniálne napísané dielko o konzumácii rastliny ktorá ruší u ľudí vnímanie času. Jednoducho bonbónik. Druhým, kto ma pribil k tejto knihe bol Keith Laumer a poviedka Poznáme diabla? O tom ako Diabol (Satan) prišiel požiadať kvantového fyzika o pomoc pri invázii mimozemšťanov do pekla. Táto humorne a inteligentne napísaná poviedka sa u mňa dlho držala na prvom mieste, až dokial som necítal Sapkowského Menšie Zlo. Už len kvôli tejto jedinej poviedke sa opatí knihu si prečítať, hoci neviem či sa ešte predáva, vlastním asi jediný exemplár, v mojom okolí.

HODNOTENIE: 2-

MÁX ALLAN COLLINS: THE MUMMY (MÚMIA)

Vydať: BB Art 2002
2.vydanie (reedícia, 1.vydanie 1999)

Kniha, ktorú nemám ako veľmi opisať, je napísaná podľa filmu Múmia, o hľadaní Mesta Mŕtvyh a pokladu. Miesto pokladu však bude prebudené zlo predstavané prekliatym kňazom Imhotepom, múmiou pochovanou zaživa a prekliatou. Ako fanúšik scifi a fantasy som videl oba diely a k tomu natočené voľné pokračovanie Kráľa Škorpióna, a tiež som vlastníkom všetkých 3 kníh. Uznávam, film sa nedá natočiť tak ako sa dá napísat kniha, knihy sú však písané podľa pôvodného scenára a musím označiť, že sú s filmom podobné tak na 60 % a to k lepšiemu. Opisy prostredia i atmosféry dejá sú dobré ale... Nuž lepšie ako film, fantastickejšie a hororovejšie.

HODNOTENIE: 3

Aby bolo s čím provnávať, tak....:

- Jiří Kulhánek = 1
- Andrzej Sapkowski = 1-
- Tad Williams = 2
- David Eddings = 4

Na autora ilustrácie sme stratili kontakt

Recenzia: Kouzelný svět Pána Prstenů

David Colbert: Kouzelný svět Pána Prstenů
Okouzlující mythy, legendy a fakty v pozadí jednoho z nejslavnějších románů

Preklad: Petra Andělová a Tomáš Jeník,
Vydal: Jiří Buchal - BB art 2002

Komerčia. Slovko, ktoré dokáže robiť z malých vecí veľké. Choroba, ktorá postihuje zväčša sympatické, neznáme a nádejné mladé projekty, aby z nich vzápätí spravila mediálnu bombu, ktorá sa svojou mohutnou explóziou snaží zasiahnuť a ovplyvniť čo najväčšie mäsy ľudí - konzumentov tejto spoločnosti. Tento dlhý úvod tu nie je len tak náhodou. Každému je predsa známa kauza Pána Prsteňov. Po príchode na plátna sa razom vynorila celá kopa dovtedy nevydannej a nepublikovanej literatúry počnúc oficiálnymi sprievodcami, pokračujúc rôznymi štúdiami a kritikami, končiac nevydarenými prekladmi celej triológie do všetkých možných jazykov sveta. Výnimkom nie je ani kniha od jedného z Tolkienových „veľkých“ fanušíkov Davida Colberta - Kouzelný svět Pána Prstenů. Nejedná sa o žiadnu oficiálnu publikáciu, ktorá by akokoľvek zasahovala do práce J.R.R.T. tzn. nenavázuje na príbehy. Kniha sa podľa slov jej autora považuje za akéhosi sprievodcu, či príručku k Tolkienovým knihám. Dáva si za úlohu vysvetliť o objasniť niektoré súvislosti Tolkienovej Stredozeme s mytami a legendami, z ktorých Tolkien čerpal pri písaní svojho majstrovského diela. Autor pri tom vychádza zo štúdií všetkých Tolkienových diel a tiež kníh, ktoré vyšli po jeho smrti. Jedná sa o Tolkienov životopis a listov, ktorými Tolkien odpovedal na otázky svojich čitateľov, priateľov a fanušíkov (*The Letters of J.R.R.Tolkien*). Základom knihy je 35 otázok, na ktoré hľadá autor odpovede porovnávaním s inými mytickými ságami ako sú napr. finske *Kalevala*, *Beowulf*, artušovské mythy, ale tiež takým velikánom ako bol W. Shakespeare, či udalosťami v druhnej svetovej vojne. Autor rozoberá udalosti, ktoré sa v románe udejú s uda-

losťami, ktoré postihli Tolkienu počas života a vysvetľuje ich vplyv na dej príbehu a samotný vznik celej Tolkienovej ságy. Nakol'ko sa kniha snaží byť serióznu štúdiou (príručkou) o Tolkienových dielach, nemôžem sa zbavíť pocitu, že ide len o ďalšiu publikáciu priizívajúcu sa na mene J.R.R.Tolkienu a jeho Pána Prsteňov. Jediné čo sa mi na knihe naozaj veľmi páči je jej farebný prebal, na ktorom sú zobrazené motívy z Tolkienových kníh a celé je to ladené do modra, prechádzajúc pomaly do tmavých odtieňov končiac čiernom (žeby symbolika?). Taktiež vo vnútri knihy je pomaly na každej strane nejaká ilustrácia. Ale keby mi išlo čisto o obrázky, siahol by som po Stredozemi očami maliarov. Ale vôbec nikoho nechcem od knihy odraďať. Naopak. Určite sa oplatí prečítať už len preto, že som toto kôli tomu písal. A ak vás ešte je v tomu trápia otázky typu: „Prečo nechal Tolkien Bilba zmiznúť“ alebo „Prečo sú škreti tak škaredí“ určite si ju odo mňa požičajte (predsa za ňu nevyhodite 279,- Sk - to radšej dajte na členské).

... a ešte P.S.: Vedeli ste, že už Beatles chceli hrať v Pánovi Prsteňov? Kto koho už si zistíte sami.

Matej "Ganjalf" Tejbus

5. Strenutie Spoločenstva Tolkiena

23. novembra roku pána 2002 sa po mierom organizačnom chaoe konalo piate „veľké“ stretnutie Spoločenstva Tolkien. Čas stretnutia bol po menších nejasnostach určený na hodinu dvanásťu, miestom na schod druhý v dvorane verejnej s hromovým hlasom z nebies (tak raz ktosi pomenoval hlavnú stanicu).

Keď som sa teda tradične meškajúc prihrnula k stanici, do hlavnej haly som sa ani nedostala, lebo už z diaľky ma upútala postava „drobčeka“ Depresa, ktorý stál spolu z malým hlúčikom pred vchodom do stanice. Spomínany hlúčik tvorili Elsfinka, Randir a „votrelec“ Maťo. O Chvíľku sa pripojil Pán sietí Frey, s mescom čerstvo naplneným v „tajomnej skrinke, čo po napisaní špeciálnej formulky vyčarúva platidlá“, zvanej taktiež Bankomat.

Tak sme si teda peknučko sedeli na lavičkách pred stanicou, vyhrievali sa na zubatom novembrovom slniečku a zisťovali kde sú ostatní čo prisľúbili účasť. Majster bylinkár (Ganjalf) mal príst neskôr za nami, Shadowovi meškal vlak a GameMaster (Redhawk) bol telefonicky prekvapený zmenou času stretnutia (z dôvodu zlyhania prenosu informácií), ale slúbil, že sa čo najrýchlejšie dostaví. Keď asi o 20 minút dorazil zmeškaný elfský Mág, vyrazili sme k Matúšovi. Táto krémka sa pomaly ale isto stáva miestom našich stretnutí za chladného počasia...

U Matúša sme opäť obsadili veľký stôl, strategicky umiestnený pri záchode a bilardovom stole. Práve sme si zaobstarali zálievku pre smádne krky, keď sa pridružil Ganjalf, a nejakú tú chvíľku po ňom aj člen najočakávanejší, GameMaster Redhawk. Takže, ako aj z prezenčnej listiny vyplýva, na 5. stretnutí spoločenstva sa zúčastnilo 9 ľudí, menovite: Shadow, Frey, Ganjalf, Randir, Elsfinka, Depres, Redhawk a Crankia, plus „votrelec“ a Depresov kamarát Maťo. Keď sme už boli konečne kompletní a pripilo sa na zdravie oslávencom, začal sa

hrať Shadowrun. Pre nezáinteresovaných: Shadowrun je strategická roleplay hra. Ak poznáte Dračí Doupe, tak isto viete o čom hovorím. Jej dej sa ale odohráva v budúnosti, keď sa pod vplyvom záhadného vírusu a rádioaktívneho žiarenia začalo určité percento detí rodíť ako elfovia, orkovia a hobiti.. Vskutku zaujíma hra, ale na rozdiel od „Dračáka“, používate okrem mečov a kúziel aj najrôznejšie výdobytky techniky.

Musím ale priznať, že hra samotná nestála za veľa, (asi aj preto že nás bolo 8 a mali sme problémy so vzájomnou koordináciou a dohadovaním sa), zato sme sa ale celkom dobre bavili na rôznych (aj) mimo - herných rečiach a historkách. V podstate sa toho viac nahovorilo ako zahralo, ale myslim že doteraz sa nikto nesťažoval.

Približne o piatej sa kvôli dôležitým a neodkladným povinnostiam začali zberať na odchod Frey s Redhawkom a my ostatní sme sa tiež odhodlali k odchodu, ktorému ale predchádzalo skupinové foto a nájdienie Redhawkovej stratenej kocky.

Myslim, že kvôli objasneniu nášho ďalšieho blbnutia a niektorých fotiek, by bolo vhodné povedať, že už od Matúša sme odchádzali zväčša v dosť veselé nálade a po malej „rozveselovacej“ prestávke cestou dole k stanici mali niektorí menšie problémy so sebaovládaním...

Výsledkom bolo, že pri prechádzaní popri detskom ihrisku na Predstaničnom námestí sa naše hravé duše neovládli, a spôsobili tam menší bojovkový chaos. Dve vyššie prelezky sme vyhlásili za Minas Morgul a Minas Tirith a medzi nimi sme spravili bojové pole. Medzičasom sa našťastie zotmelo a bolo aj dosť chladno, takže sme nevzbudili nijaké mimoriadne verejné pohoršenie.

Keď nás detské ihrisko dostatočne omrzelo, rozhodli sme sa zaútočiť na hrad. Vyskytol sa sice menší problém v podobe

nebadaného zmiznutia Maťa, ktorý sa ale vyriešil keď sa Maťo asi po piatich minútach objavil tak nečakane ako zmizol (doteraz som nezistila kde to vtedy vlastne bol...) .

Výprava sa teda pohla cestou na hrad, čiastočne pešo a čiastočne trolejbusom.

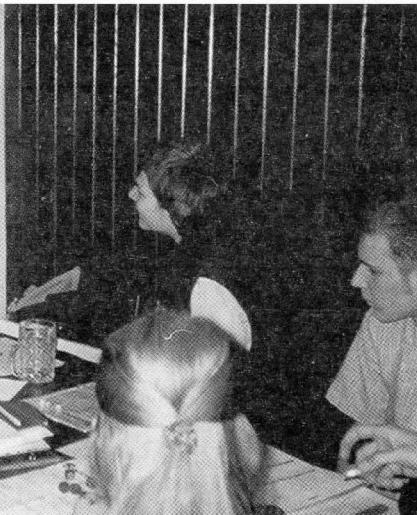
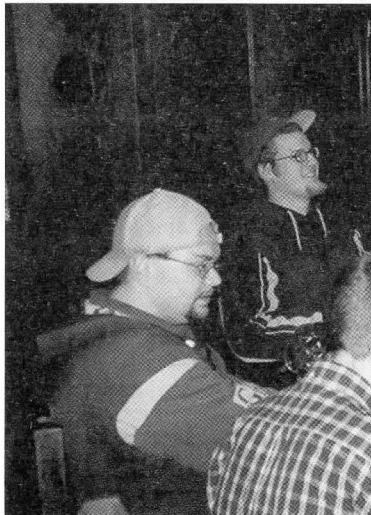
Na hrad samotný sme sa ani nedostali, bohate nám stačilo dobytie minináimestička ležiaceho pod východnými hradbami. Tu sa taktiež odohralo niekoľko bojových scén, ktorých fotky sa ale bohužiaľ nevydarili... Ganjalfovi sa tu obzvlášť pozdávala jedna miestna slečna, tá k nemu ale bola veľmi chladná. Asi preto, že bola železná...

Skúsil si aj posiedieť v jej lone, ale mal z toho len mokré gate. (samozrejme že od napršanej vody)

Čas sa ale nezastavil a naši elfskí priatelia museli stihnuť odvozy do ich domovov. Vyrazili sme teda späť na stanicu, tentoraz len pešo. Tu sme najprv naložili Shadowa do vláčika a o 10 minút a 200 metrov d'alej Elfinku a Randira do trolejbusov. Bolo práve 18.24, a myslim, že môžem tento čas vyhlásiť za čas definitívneho rozpustenia piateho stretnutia spoločenstva.

Ja som potom odkráčala k električkám a Depres s Maťom asi domov.

Katka "Crankia" J.

Prstene moci

Načrime trošku do histórie Prsteňov moci, ktoré boli kedy ukované. Ked' bol na konci prvého veku porazený Morgoth, Sauron sa poklonil Manwého heroldovi Eönwému a vzdal sa všetkých svojich zlých skutkov. Je možné, že spočiatku to tak aj myslel, no jeho mySEL bola vo svojej podstate temná a tak znova zatúžil po moci.

Po Veľkej bitke, ked' mohli Prvorodení (vrátane Noldor) ďalej putovať, no nie všetci tak urobili - niektorí ostali v Stredozemi a založili ríšu menom Ered Luin v zemi Eregion, ktorej sa ľudskou rečou vraví Cesmínia. Z Eregionu to bolo naskok k veľkému centru trpaslíkom - Khazad Dum, ktoré Elfovia nazývali Hadhodron a neskôr takisto MORIA. Medzi elfami a trpaslíkmi vzniklo nezvyčajné priateľstvo, ktoré obohacovalo obe rasy a z elfského mesta Ost - in - Edhilu viedla cesta k západnej bráne Khazad Dum.

V Eregione remeselníci Klenotníckeho rodu (Gwaith-i-Mírdaiň) prekonali všetkých, ktorí kedy niečo vyrábali, s výnimkou Feanora. Zrejme najväčšiu zručnosťou opĺyal Celebrimbor, syn Curufinov, ktorý sa svojmu otcovi odcedzil po jeho vyhnaniu spolu s Celebornom (Celebrimbor zostal v Nargothronde).

V tomto období na seba vzal Sauron krásnu podobu a chodil medzi elfov. Snažil sa presviedčať ich o čistote jeho zámerov, sám seba nazýval Annatarom - Pánom darov. Lenže v Lindone panoval Gil Galad a sídlil tam aj Elrond, tito mali dojem, že Sauronova krása a jeho sladké reči sú len strojené.

Medzičasom sa remeselnícke umenie ost-in-edhilských kováčov dostalo na takú úroveň, ktorá umožňovala začať kuť Prstene moci. Problém bol v tom, že prácu kováčov viedol Sauron, ktorý chcel elfov spútať pod svoju nadvládu. Elfovia vyrobili mnoho Prsteňov, ale Sauron si sám potajme ukul Jeden. Moc jedného Prsteňu zvážovala všetky ostatné Prstene moci a trvala, dokým Sauron sám existoval. Do Prsteňu prešla obrovská časť Sauronovej sily a vôle - elfské Prstene boli

samé o sebe veľmi mocné, tak Sauron musel naozaj použiť všetky dostupné prostriedky, aby ich mohol ovládnut. Jeden Prsteň Sauron ukoval v Ohnivej hore. Ked' ho mal na ruke videl všetko, čo bolo stvorené pomocou menších Prsteňov moci.

Elfovia sa však nedali a ked' Sauron poprvýkrát nasadil svoj Prsteň, pocitili, že chce byť ich pánom a tak sňali svoje Prstene. Ked' Sauron zistil, že je odhalený a prezradený vytiahol proti elfom do otvorennej vojny a žiadal, aby mu boli vydané elfské Prstene moci, pretože bez jeho rád by ich nikdy nedokázali ukovať, Elfovia pred Sauronom utiekli, tri svoj Prstene zachránili a schovali. Boli to Prstene vykované najneskôr - boli najmocnejšie - Narya, Nenya a Vilya, prstene ohňa, vody a vzduchu.

Odtedy vojna medzi Sauronom a elfmi nikdy neskončila. Eregion bol zničený, Celebrimbor zabitý a brány Morie uzavorené.

Sauron však získal všetky ostatné Prstene moci, ktoré obratom rozdal iným národom Stredozeme, ktoré si chcel týmto podmaniť. Sedem dostali trpaslíci a deväť ľudia, ktorí sa mu zdali najneodolnejši a najpohotovejší plniť jeho želania a príkazy. Všetky tieto prstene boli prekliate a nakoniec zradili svojich nositeľov.

Trpaslíci boli národ svojrázny a ľažko skritoteľní - nenávideli existenciu pod nadvládou. Svoje Prstene používali len na získanie bohatstva, no nakoniec ich zradili a v ich srdciach zahorela neovládateľná túžba po zlate. Je možné, že základom každého trpasličieho pokladu bol jeden Prsteňov, no všetky tieto poklady sú stratené, niektoré zožrali draci, iné sú dávno vyplienené.

Ľudia boli omnoho ľahšie spútateľní Sauronovou vôľou ako trpaslíci. Ked' spočiatku začali využívať svoje Prstene, stali sa z nich mocní krali, mágovia a bojovníci. Prstene im dávali veľkú silu, mohli chodiť neviditeľní a takisto mohli chodiť svetmi, nepoznanými obyčajnými smrteľnými ľudmi. Príliš často však ľudia

využívali moc Prsteňov a tým počúvali Sauronovo mámenie - jeden po druhom, podľa toho, či mali napočiatku všetkého dobrú, alebo zlú vóľu, upadali pod Sauronov vplyv. Stali sa z nich nazgulovia - prsteňové prízraky, boli neviditeľními pre všetkých, okrem toho čo má na ruke Vládnuci Prsteň.

Sauronova moc rástla zo dňa na deň a hrozilo, že čoskoro ovládne celú Stredozem. Len národy na pobreží, v pevnostach Imladris, Lórien a v Temnom hvozde ešte odolávali. Keď sa blížilo najhoršie, prišli na pomoc muži zo Západu - Númenorejci. V hojnom počte sa vydili na pobreží Stredozeme a Sauronove vojská porazili. Sám Sauron sa vzdal královi Tar-Calionovi.

Saurona prepravili do Númenoru a čoskoro sa stal zhoubou tejto ríše, pretože prefikane využil vzrastajúcu pýchu a moc Númenorejcov, ktorí časom začali sami seba označovať Pánmi zeme a robili si nárok na Blaženú zem. Všetko vyvrcholilo, keď Númenorejci porušili dohodu Valar a otvorene zaútočili na brehy Blaženej zeme. Týmto bol celý Númenor pohletený morom a Númenorejské vojsko kleslo do hlbín.

Z potájajúceho sa Númenoru sa podarilo zachrániť hŕstke Verných, ktorí nikdy neboli zapojení do vzbury proti Valar a ich lode boli zahnané na pobrežia Stredozeme, kde sa ich ujal Gil-Galad. S jeho pomocou sa natrvalo usidlili v Stredozemi a vytvorili mocné kráľovstvá za Ered Luin. Volali sa Arnor a Gondor, vládol im Elendil a jeho synovia Isildur a Anárion.

Zlo však stále nebolo zničené, lebo Sauronovi sa podarilo zachrániť sa z potájajúceho Númenoru a vrátil sa do svojej starej zeme - MORDORU.

Už však nemohol nosiť podobu statočnej tváre a začal bojovať proti Dúnadanom, ktorí sa v tom čase usadili priamo pred bránami jeho zeme.

Pretože Dúnadaní aj Eldar boli ešte stále veľmi mocní, porazili Saurona v bitke Posledného spojenectva (medzi elfmi a ľudmi). V tejto bitke však zahynul Anárion, syn Elendilov a v boji so samot-

ným Sauronom aj sám Elendil a Gil-Galad. Isildur, druhý syn Elendila uťal mečom svojho otca Prsteň zo Sauronovej ruky a tým zničil Sauronovu ríšu.

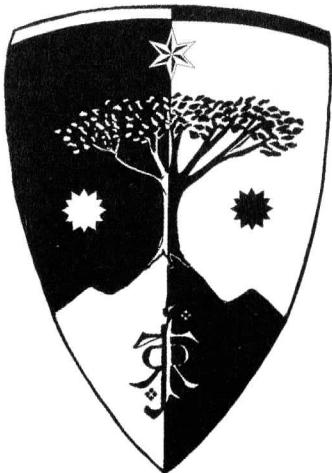
Nezničil však zlo, ktoré bolo zakorenенé v Prstení - nezničil totiž Prsteň, od tej doby nazývaný aj Isildurovou zhoubou, aj keď na to mal veľkú príležitosť. Ten ho totiž ako jedného z mnohých ovládol a Isildur si ho nechal. Pri návrate na sever bol však napadnutý skretím vojskom a keď pri úteku plával Anduinou, Prsteň ho zradil a jeho zabili skreti.

Dlhé stáročia ležal Prsteň na dne Anduinu, až ho jedného dňa nenašiel Deágol. Jeho priateľ Sméagol však už len pri pohľade na Prsteň zatúžil po jeho vlastníctve, tak Deágola zabil. Sméagol, neskôr zvaný GLUM, Prsteň odniesol do jaskyň pod Mlžnými horami, kde dlhé roky žil a nechával sa pohlcovať Prsteňom. Potom sa k Prsteňu náhodou dostal Bilbo Pytlík, ktorého príbeh je písaný v knihe HOBIT. Vtedy sa už Sauron začal znova prebúdať a hľadať Vládnuci Prsteň.

V Pánovi Prsteňov sa Prsteň dostal k Bilbovmu synovcovi - Frodovi Pytlíkovi a Rada múdrych rozhodla, že Prsteň musí byť zničený. Jedinou možnosťou bolo dopraviť ho do Orodruiny a vhodiť ho do Puklín osudu, z ktorých povstal.

O osude siedmych trpasličích Prsteňoch sa príliš veľa nevie, ale o troch elfských nejaké údaje máme. Všetky Prstene dostal Gil-Galad, ktorý dal po jednom Elronovi a Galadriel. Sám si jeden prsteň nechal Narya. Keď odišiel do Bitky poslednej aliancie, dal prsteň Círdanovi a ten ho strážil až do príchodu Gandalfa, s ktorým Narya neskôr opustila Stredozem. Elrond mal Prsteň Vilya, ktorý mu pomáhal udržovať Imladris a Galadrielin. Prsteň sa volal Nenya a vďaka moci tohto Prsteňa, jar v Lóriene zdanivo nikdy nekončila. Zničením Vládnuceho Prsteňu však aj tieto Prstene stratili moc a elfské riše začali vädnúť.

Autor neznámy

ATHELAS

Fanzin Spoločenstva Tolkiena

Pre Spoločenstvo Tolkiena vydalo vydavateľstvo ARCHPRESS, s.r.o.

Redakčná rada: Miroslav Šido, Tomáš Mašek

Spolupracovali: Peter Laczko, Katka Jurdeková, Matej Tejbus, Jozef Svitek,

Ján Dacho, Tomáš Barták, Zuzana Miháliková, Peo Paleček

Grafická úprava: ARCHPRESS

Rozširuje: Spoločenstvo Tolkiena a kníhkupectvo Brloh

Obálka: Zuzana Miháliková

E-mail: fanzin@tolkien.sk

<http://spolocenstvo.tolkien.sk>, <http://www.tolkien.sk>